

NOVICE

Uredništvo in upravnništvo je v
„Zadružni tiskarni“, Dunajska
cesta št. 7.

Telefona št. 180.

Uredništvo je strankam na razpo-
lago od 6—7. ure zvečer.

Št. 22.

V Ljubljani, sobota dne 27. julija 1918.

Leto I.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 26. julija. (K. u.) Uradno.

Italijansko bojišče.

Pri Canovu in na Sedmih občinah se je izjalovil sovražni napad. Sicer nobenih posebnih dogodkov.

Albanija.

Med Cucijem in morjem smo na več krajih prišli do Semenija. Naše prodiranje izenači silne protinapade sovražnika.

Šef gen. štaba.

Italijansko uradno poročilo.

25. julija.

Na raznih odsekih gorske fronte, od Vallarse do doline Brente in vzdolž Piave, med Candelu in Zensonom so odgovarjale naše baterije na ljut in učinkovit način na neprestani sovražni uničevalni ogenj. Uničile so jarke in poškodovale artiljerijske pozicije. Sovražne patrolje, ki so izvršile napade na naše črte na Stifferskem sedlu, pri Moriju, v kotlini Laghi, na hribu Valbella in na levem bregu Brente, je zavrnil naš ogenj, deloma so jih naši oddelki po živahnem boju pogнали v beg. Dve sovražni letali sta bili sestreljeni.

Avstrijska ofenziva izdana?

Iz Milana se poroča v Švico: kako italijansko poročilo odkrito priznava, da se je za italijanski uspeh ob Pijavi skoraj izključno zahvaliti italijanski špijonaži. Vsled izdaje je dobilo italijansko poveljstvo upogled v avstrijske načrte in je takoj odredilo učinkovito brambo. Pri obisku tretje armade je Orlando pohvalil šefa poročevalnega in špijonažnega urada, da je bila vsled njegovega vspešnega delovanja bitka že vnaprej na pol dobljena.

Nemško vojno poročilo.

Francozi pritiskajo — Nemci odbijajo.

Večerno poročilo.

Berolin, 25. julija. (K. u.) Uradno.

Silni delni boji na bojišču med Soissonsom in Reimsom.

Berolin, 26. julija. (K. u.) Uradno.

Vojna skupina prestolonaslednika Ruprehta. Južno Alberta smo odbili delni napad sovražnika in dobili v napadu za tem ujetnikov. Uspešni sunki naših poizvedovalnih oddelkov na mnogih mestih fronte.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Na bojišču med Aisno in Marno so bili silni delni napadi sovražnika zavrnjeni deloma pred, deloma na našem bojnem ozemlju. Na obeh straneh Ourca so trajali boji do večera. Tu smo vrgli sovražnika severno Oulchy la Chateau iz njegovih sprednjih črt. Vzhodno tega kraja in južno Ourca smo zavrnili v protinapadu sovražne napade.

Tudi zahodno Vincellesa (ob Marni) je bil zavrnjen sovražnik v gozdu Porêt de Rits po hudih bojih pred našimi črtami.

Jugozahodno Reimsa smo izpraznili gozdno ozemlje zahodno Vrnignya in smo odbili silne protinapade belih in črnih Francozov.

V Champagne je napadal sovražnik med dolino Suipe in Souainom zgodaj jutraj. Bil je zavrnjen v protinapadu.

V zračnih bojih je izgubil sovražnik včeraj 28 letal in en privezni balon. Poročnik baron pl. Richthofen si je priboril svojo 30., lovška skupina Richthofen s tem svojo 500. zmago v zraku. Poročnik Loewenhardt je zbil 54., poročnik Billik svojega 27., poročnik Bolle svojega 26. in podnadrednik Cohn svojega 26. nasprotnika.

v. Ludendorff.

Vojna v zraku.

Berolin, 26. julija. Wolffov dopisnik na fronti javlja: Od 15. do 22. julija je bilo sestreljenih 239 sovražnih letal in 16 balonov. To so najvišje številke, ki so se tekom enega tedna za časa vojske dosegle. Nemške izgube znašajo 49 letal in 41 rakoplovov.

Podvodniki v Sredozemskem morju.

Dunaj, 26. julija. Uradno javljajo: Naši podvodniki so potopili v Sredozemskem morju 4 parnike s 13.000 tonami.

Nemci zapuste črto ob Marni?

Berolin, 25. julija. „Berl. Tgblt.“ piše: Armada generala Focha oklepa kot najkrasnejši lok nemško postojanko. Nemška bojna črta se razteza v raztrgani črti skozi gozdno puščino južnozahodno od Reimsa, zato je bojevanje oteženo in je potrebno nemške čete koncentrirano združiti. vsled tega se fronta skrči in se prihranijo čete, kar je posebno važno, ker je trenutno sovražnik po številu močnejši. Če bodo Nemci fronto skr-

čili, je predvsem treba pomisliti, da se nemška armada nahaja v sovražni deželi in da Nemci je bodo soražniku prepustili svoje zemlje. — Če trenutno zapuste postojanke ob Marni, še nima sovražnik pravice do zmagoslavja. Nemško vojno vodstvo ne mara črte ob reki, ampak hoče dobiti bitko.

General Foch objavlja zmago.

Geneva, 26. julija. „Journal“ poroča, da je povabil general Foch člane parlamentarnega armadnega komiteja pretekli ponedeljek zopet k sebi v glavni stan v Chalons in jim slikal sedanji pričetek odločilne faze francoskih bojev. Foch se je izrazil, da bo dosegel v tem letu za Francijo odločitev svetovne vojne.

Bitka ob Marni se razširja.

Curll, 25. julija. „Anzeiger“ piše: Operacije na zapadni fronti se vedno bolj širijo na druge frontne dele. Bitka še ni končana. Nemci pošiljajo velike rezerve v boj, vsled česar je francosko prodiranje mnogo počasneje. Fronta od Reimsa do Marne je vzdržala francoski protinapad, vsled česar je postala možnost izpahnitve de fronte med Reimsom in Marno zelo negotova.

Bern, 25. julija. Francosko in angleško časopisje danes piše tako, kakor da je pričakovati neposredno novo nemško ofenzivo. Pariški listi pišejo, da ima vzhodno od Reimsa nemška armada namen preiti k ofenzivi. „Daily Chronicle“ piše: Dasiravno je moral sovražnik postaviti v boj svoje rezerve, nima vendar dovolj močne čete, da lahko začne ofenzivo na kakem drugem frontnem odseku.

Milan, 24. julija. „Secolo“ piše v svojih poročilih o vojnem položaju: Treba je računati z možnostjo, da se ofenziva na zapadu razširi. Hutierova armada ob Aisni, ki pripada k prestolonaslednikovi vojni skupini, obstoja iz precejšnih sil, ki so en mesec počivale. Pričakovati je, da bodo te čete kmalu začele delovati.

Za pozitivno delo.

Radikalizem in radikalna opozicija proti vsemu, kar je bilo, je vedno popularna. Za nerazsodno maso namreč in za še nerazsodnejšo mladino. Mladina vre, kipi, se navdušuje tudi za stvari, ki jih ne razume; trezen in zrel mož pa tehta, preudarja in računa, ker vedno ve, zakaj se gre.

Mi živimo v dobi najhujšega radikalizma. Dolge mesece je bila javnost obsojena na molk, zato se ne čudimo, če je po absolutistični dobi bruhalo vse naenkrat na dan, kar se je nabralo srda, gnjeva in nezadovoljnosti v srcih. Razumemo ta pojav — ne hvalimo ga ne — in zato je bil za vsakega poznavalca človeških lastnosti in slabostij splošno boljše čakati, da se nevihta uleti in poleže.

Mi imamo že precej dolgo zopet parlament, kjer je dana prilika, da radikalizem slavi svoje triumfe, dokler je čas, da pa začne tudi delati, kadar pride čas za pozitivno delo, da se ne izživi torej v goli negaciji, ampak da tudi pokaže, kaj zna in kaj more sam. A nič od tega: proč z vsem, kar je; to je še vedno bojni klic, ki ori od parlamenta po celem jugu. Nova pota hočemo, nove metode, nove ideje; dobre ali slabe, to je vse eno, o tem nihče ne vpraša. Ravno tako se nihče ne briga za to, so li novotarije dosegljive ali ne, so li sploh mogoče ali ne — samo da so nove in da lepo zvone po ušesih! Tako se je razpihala radikalna sapa v mogočno burjo, ki hoče prevreči vse, „kar se ji ne ukloni, se ne vganje.“

Radikalno navdušenje ne računa veliko — ono zahteva. Zahteva na slepo, kar mu pade na um, in sicer od dne do dne več in če bi to bilo samo nebo z Bogom vred, tudi to je pretiranemu radikalizmu na vse zadnje premalo.

Priznamo, da so tudi v politiki ideali potrebni in da vsebuje vsak ideal v svojem bistvu nekaj radikalizma. Vsa zgodovina nam pa kaže, da se visoke ideje ne uresničujejo v urah, ampak v dolgih, dolgih letih, če ne v stoletjih. Res je sicer, da mi danes „hitro živimo“; ampak tako hitro, da bi se uresničevale ideje, ki se tičejo razvoja velikih držav in celega človeštva, kar v par urah, tako hitro pa tudi v naši električni dobi ne gre.

Zato odrastli ljudje ne tekajo in se ne prekopicujejo kakor razposajena deca po livadah, ampak stopajo počasi z umerjenimi koraki oprežno in previdno po svoji poti. Počasi se daleč pride — in če grem še tako počasi, če še tako skrbno premerim vsak korak, z a t o m i š e v e d n o n i t r e b a i z g u b i t i i z p r e d o č i j v e l i k e g a i n v i s o k e g a c i l j a, k i g a h o č e m d o s e č i ! N a s p r o t n o — č e p a z i m i n g l e d a m n a v s a k k o r a k, v i d i m t u d i j a m e i n l u ž e n a p o t i, i n č e s o p r e g l o b o k e, j i h b o m z a s u l a l p a s e j i h p r e v i d n o o g n i l, d a s i n e z l o m i m s v o j i h r a v n i h u d o v i n d a t o l i k o l a ž j e d o s e ž e m s v o j c i l j.

Tako delajo Poljaki. Mladina jih seveda psuje, ker ne delajo političnih skokov; koncem koncev se pa navadno zgodi, da si odpočivajo poljski gospodje lepo na suhem, predno nastopijo daljšo pot, principijelni opozicijonci pa prav velikokrat obliče v nečednih lužah, v katere so zabredli sami po lastni krivdi.

Poljaki so med vojsko že veliko dosegli za svoj narod. Ne vsega, kar hočejo, ampak veliko. Kaj pa mi?

Položaj južnih Slovanov je poljskem v več točkah zelo sličen. Obe vprašanji, poljske in naše, sta mednarodni; oba naroda imata opravka z Nemci, oba z Madjari — in vendar tak razloček: mi nič, Poljaki veliko! A po tem, kar smo rekli zgoraj, se temu ni čuditi. Poljaki so aktivisti, ljudje pozitivnega dela, ki stopajo sicer v opozicijo, kadar je treba, a ne na slepo in brez koristi, pri nas pa vlada po radikalnem diktatu fanatičnih ljudij principijelna opozicija in ž njo združena principijelna politična nepodnost in gospodstvo fraze na celi črti.

Vemo, kaj se nam bo ugovarjalo in odgovarjalo. Radikalizem bo rekel: Mi ne rabimo vlade, mi ne rabimo tuje pomoči; mi živimo in bomo živeli iz lastne moči. Lastna moč je lepa beseda in spominja na ameriške milijarderje — selfmade-mane, zato imponira. Ali smo Slovenci res v takem položaju in tako močni, da si ustvarjamo lahko svojo bodočnost iz lastne moči?

Poljaki bi se postavljali na to stališče lahko z vse drugačno pravico, ker štejejo 30 ali 40 milijonov duš — koliko pa mi? In zakaj se Poljaki ne sklicujejo na lastno moč, četudi imajo svoje politične ideale? Ker — so pametni in trezni politiki, ki imajo dobro šolo in se ne brigajo dosti za radikalne diktate, ampak grede dalje kot zrel možje dalje svojo pot do svojih ciljev. Radikalizem pa tako daleč ne misli.

Položaj.

Najvažnejši pojav sedanje še nerešene krize je razdor med nemškimi strankami. Radikalna skupina je odrekla vladi vsako pomoč, dokler ne dobi garancij za ustalitev nemškega kurza v Avstriji, kakor ga je bil obljubil Seidler. Radikalni skupini se je pridružil tudi del nemških agrarcev, nemški centrum in še kakih 30 poslancev, ki pripadajo različnim skupinam. Skupina Sylvester-Urban bo vlado podpirala, istotako tudi del nemških agrarcev in krščanski-socialci, ki so hitro slekli svoj opozicionalni jopič.

Vzroki, katere navajajo različni nemški poslanci in njihove korespondence za razpad enotne organizacije in enotnega nastopa, so tako malenkostni in navadni, da človek ne more verjeti, kako se morejo resni ljudje skrivati za takimi izgovori. Stvar bo bržkone ta: Nemški radikalizem še vedno upa, da razbije parlament in da pridejo počasi na dan različni oktroaji, in del nemških poslancev jih podpira iz strahu, da jih ne razpivajo za narodne izdajalce — danes je povsod vsak „izdajalec naroda“, kdor ni radikalen — drugi del pa ne mara absolutizma, ampak se drži ustavnosti in parlamenta.

Jako zanimiva so izvajanja današnje „Tagesposte“ o položaju. Ta pravi: „Če hoče dobiti vlada večino, je neobhodno potrebno, da zapusti pred glasovanjem zbornico število Čehov in Jugoslovanov. Odtod sledi, da se je morala vlada s Čehi in Jugoslovani nekaj domeniti... O kurzu, ki ga napoveduje cesarjevo pismo ob odhodu Seidlerjevem, ne more biti več govora. Čudno zvarjena večina in dogodki v manjšini kažejo, da se za kulisami nekaj godi, kar se ne sklada z nemškim kurzom.“

Te besede je narekoval strah, nič drugega. Ne strah pred dejstvi, ampak goli strah že pred samo možnostjo, da bi novi mož mogoče le nekoliko pomislil na to, da v monarhiji ne žive samo Nemci, ampak tudi drugi narodi, ki so za monarhijo najmanj ravno tako važni kakor nemški. Mogoče je res, da ni dal Hussarek še nikomur nikakih garancij za bodočnost, kakor je to dal sam dementirati; vsaj jih prvo uro tudi še ne more dati. Če je pa res, kar poroča „Narod. Politika“ z Dunaja, da je izjavil Hussarek v pogovoru s Stankom, da bo vladal s parlamentom, da je povdarjal, da se da rešiti južnoslovanstvo vprašanje le v sporazumu z Ogrji, da je treba rešiti češko vprašanje v sporazumu z Nemci, potem je videti, da kaže vsaj nekoliko zanimanja za vsa ta vprašanja in da ima voljo, da ne rešuje teh vprašanj enostransko le na korist enemu narodu in eni stranki, ampak da išče pravice za vse. To je seveda za radikalstvo neprijetno in odtod vrišč in hrup in strah...

Vsenemško radikalno politiko krasno označuje dunajski dopisnik „Berliner Tageblatta“: „Zgodovina bo pokazala, koliko dragocenega časa se je zatrelo v 18 mesecih, odkar sta vladala Clam-Martinič in Seidler, z iskanjem večine za proračun. Dve odločilni napaki je napravil Seidler. Brez vsake koristi za avstrijske Nemce je razdelil Češko naredbenim potom, in tako za dolgo onemogočil vsak sporazum med Nemci in Čehi, drugič pa je pritrdil delitvi Galicije in tako napravil iz notranjpolitičnega vprašanja vnanjpolitično. Nesreča za avstrijske Nemce je, da je Nationalverband delal tako politiko in se nikdar ni oziral na njene posledice. Elementarno važno je, da so si tudi Nemci v rajhu na jasnem, da je „Avstrija z nemško hrbtnico“ pod nemškim vodstvom, o katerem je govoril zadnje dni g. Seidler, utopijska. Ako hočete ločite nemške dežele od Avstrije in potem uganjajte nemško-nacionalno politiko. Ako pa tega nečete,

potem bo bodoča Avstrija morala biti federacija popolnoma ravnopravnih narodov.

Nima smisla nadaljevati politiko, ki mora pripeljati avstrijske Nemce od poraza do poraza. Politiko večnih groženj z oktroaji je treba na vsak način končati. Žalibog nemškoradikalni politiki še niso prišli do tega spoznanja.“

Takih glasov ne čujemo vsak dan, redki so, ampak to je manjšina, ki bo postala prej ali slej večina; bo morala postati, če noče država propasti. Za bodočnost vsakega naroda bo pa gotovo velikega pomena, ali bodo narodni zastopniki sami sodelovali pri taki rešitvi ali ne.

Avstrijski parlament. Nagovor novega min. preds. barona Hussareka.

Dunaj, 26. jul. (Koresp. urad.)

Začetkom današnje poslanske zbornice je bil prebran dopis o spremembi vlade.

Nato je nastopil min. preds. baron pl. Hussarek, predstavil zbornici novo vlado ter potem govoril:

„V resnem času nastopamo svojo nalogo. Silna vojna daje pečat vsemu javnemu življenju in zapovedovalno odkazuje političnemu delu svoje cilje. V trdi skupnosti s staro zaveznicco Nemčijo, s katero nas oklepajo vedno visoko spoštovane, v ognju boja utrjene in le še tesneje združene, za bodoči čas miru nerazrušljive vezi prijateljstva in zvestobe (živahno odobranje) kakor tudi v zvezi s hrabriimi orožnimi tovariši, ki nam jih je pridobila ta vojna, moramo izsiliti uspešni konec te strašne borbe; priti moramo po tej trdi preizkušnji vsled junaštev, ki jim ni primere, naših hrabrih čet do častnega mira, za katerega so poklicani državni osrednjih sil večkrat na nedvoumen način določili svoje namere, ki nikogar ne ogrožajo in stremijo za splošnim sporazumom narodov. (Pritrjevanje.) Vlada bo zastavila vso svojo moč v to, da bo — kolikor je na nji ležeče — delala za dosego tega svojega zaželjenega cilja (dobro-klici), za katerega ne zadošča, da razvijamo moč samo na zunaj, temveč ki nič manj ne zahteva tudi notranje moči in odločnosti. (Prav res!)

Da se pa more to doseči, bi bilo vedno ustavno skupno delovanje s postavno poklicanimi zastopstvi brezpogojni predpogoj, katerega se bo vlada držala neomajljivo. (Živahno pritjevanje.)

Svojo prvo in neposredno nalogo uvidimo v tem, da se odstrani ex-lex stanje in prosimo visoko zbornico, da glasuje za proračunski provizorij. Tega ne zahtevamo kot dokaz zaupanja, ki si ga hočemo zaslužiti šele s svojim delom; menimo, parlament naj ga dovolj sebi, prebivalstvu, ki želi skupnega delovanja svojih zastopnikov s predstavitelji izvrševalne oblasti, in državi, ki prav posebno zahteva, da se v času, kar kršen je sedanji, rednim potom zagotovi svoje gospodarstvo. (Klici: Popolnoma prav!)

Po tej parlamentarni trenutni zahtevi bo tu šlo v bližnji bodočnosti za to, ustvariti predpravo za jasnost in red onih velikih vprašanj, ki že dolgo nasprotujejo mirni in dobro urejeni kontinuiteti našega ustavnega življenja, tekomo vojne pa se je kar najjasneje pokazalo, da se njih rešitev ne da več odlašati: mislim na velike upravne probleme nacionalnega življenja v državi, ki se morejo odločiti le v notranosti monarhije in po njenih poklicanih poslancih. (Pritrjevanje.)

Vlada predvsem smatra za svojo dolžnost, neprestano delovati na to, da ustvari zaupljivo ozračje, v katerem se morejo potem pod njenim vodstvom stopnjema zmagati s trajnim poroštvom številne in zamotane tozadevne naloge.

V tesnem vzajemnem delu s temi stoji problem časa primerne upravne reforme, ki si jo mislimo potom obširne pritegnitve interesentov k nalogam uprave, samoumevno, da se varuje njena trdnost in strnjnost. Na ta način bi se po našem mnenju obenem ustvaril predpogoj, da nastopi tudi na marsikaterem polju jasnost, s katero bi se dala prej omenjena vprašanja brez pred-sodkov in mirno obravnavati ter končno rešiti.

Nič manj mora ostati zagotovljeno stalno sodelovanje državnega zbora v zadevah prehrane (medklici), ki se je pod naravnim ovirajočim vplivom dolge vojne na gospodarstvo radi prometnih zaprek na stalnem preskrbovalnem ozemlju, posebno pa pod pritiskom po sovražniku zasnovane izstradalne blokade razvila v vprašanje obstanka vsega prebivalstva. (Medklici.) Ravno taka pozornost se bo morala posvetiti preskrbi prebivalstva in industriji za kurivo.

Prav posebnega in neodložljivega pomena pa bo ureditev financ. Ta problem, ki je bil začetkom, pred trenutnimi zahtevami vojnega časa v obeh javega mnenja stopil v ozadje, je počasi zadobil take dimenzije, da zavisi od njega pravilne, energične in hitre rešitve usoda vseh slojev družbe, usoda vsakega posameznika.

Ravnatoko se zahteva končno sodelovanje državnega zbora pri velikem delu zopetne povzdige gospodarstva. To si mislim na najširši podlagi in upoštevam pri tem ravnatoko ustvaritev zanesljivih, gospodarsko zdravih predpogojev za celokupno produkcijo, za industrijsko kot za zelo omejeno in otesnjeno poljedelstvo, kakor tudi, da zopet pridemo do zadovoljivih življenjskih pogojev

za vse prebivalstvo, osobito pa srednji stan, ki je bil najbolj prizadet vsled materijalnih posledic vojne — in za nadaljni, v okviru splošne zopetne povzdige spadajoči razvoj specialnega skrbstva, kakršno po pravici zahteva etična zavest kot protislugo države za požrtvovalnost širokih slojev na bojišču in doma. — Imamo preobilico dela, ki mu moramo biti kos.

Visoka zbornica! Neomahljivo verujemo v slavno bodočnost našega državnega ustroja in prihajamo s trdno voljo, zbrati njegove bogate moči v službo teh najplemenitejših ciljev bodočnosti. Moramo stremiti za tem, da ustvarimo podlago skupnega zaupljivega dela z visoko zbornico, ki se ne more izvesti brez medsebojne odkritosti in iskrenosti. V tej smeri se obracamo predvsem do onih skupin, ki so ohranile svoje načelno stališče od prej na strani v najtežjem boju se vojskujoče države, in se zavedamo tudi z naše strani dolžnosti teh preizkušenih odnošajev. Radi bi si pa tudi pri onih, ki zavzemajo odklonilno stališče, pridobili vsaj ono merico zaupanja, ki so si ga dolžni lojalni nasprotniki.

Pravičnost napram vsem, napram vsakemu narodu in vsaki družabni skupini — pa mora biti in ostati prvo vodilno načelo. (Posl. baron pl. Pantz: Kje je „nemški kurz“? — Posl. Teufel: Kje je „nemški kurz“, ki ga je tu napovedal Seidler? — Živahni protiklici pri Čehih. Medklici posl. Pantza in Teufela se nadaljujejo. — Nemir. — Predsevnih zvoni in zahteva mir.) Ne stremimo za veličino osebnega uspeha, toda šteli bi se srečnim, če bi nam bilo usojeno, dovršiti en kos velikanskega dela, ki ga zahteva čas od naše domovine, in mu dati življensko moč. (Živahno pritrjevanje. Min. preds. častitajo.)

Predsednik prekine sejo, ker se vrši nato posvetovanje načelnikov strank.

Takoj po otvoritvi seje se je prebralo vprašanje posl. Petrusiewiczza in tovarišev glede neratificiranja Brest-litovskega miru z Ukrajino. Govornik predlaga nujnost, ki se pri glasovanju odkloni.

Nato se prične drugo branje računskega provizorija.

Poročevalec dr. Steinwender opozarja na velike nevarnosti, ki prete državi, če si da odvzeti parlament kontrolno pravico nad financami. Vojaška oblast drži pod orožjem v zaledju na stotisoče mož, ki bi bili narodnemu gospodarstvu krvavo potrebni. Govornik poudarja, da parlament ni kriv sedanje stiske. Predlaga dalje, da se vlada pooblasti naredbenim potem poskrbeti za to, da bodo davčne predloge, kadar bodo sklenjene, veljale za nazaj najmanj do 1. avgusta 1918 in da se že sedaj ukrene vse potrebno, da se dotični zneski ne porazgube.

Poročevalec naglašja, da se gre tu za velike svote, ki se bodo dobile od zvišanja direktnih in indirektnih davkov. Naj si premisli vsak, predno iz ničevnih ali malenkostnih razlogov glasuje proti proračunu.

Krš. socialce Hauser: Čeprav obžalujejo kršč. socialci padec Seidlerjeve vlade, bodo vendarle glasovali za proračun; želi novemu min. predsedniku moč in božji blagoslov, da reforme v blagor države srečno izvede.

Pantz utemeljuje svoje stališče, izjavi da bode glasoval proti proračunu in pravi, da je izjava min. predsednika naravnost groteskna.

Načelnik poljskega kluba Tertil: Poljaki bomo glasovali za proračun v nadeji, da se bo vlada držala principa pravice in da se bo ozirala na narodnostne in gospodarske želje Poljakov.

Posl. Ofner hoče dovoliti proračun le do konca oktobra 1918.

Nato govori dr. Korošec najprej slovenski in nadaljuje nemški; utemeljuje odklanjajoče stališče Jugoslovčanov napram proračunu in proti novemu min. predsedniku, opozarja na postopanje Hussarekovo za časa Stürghove vlade in se peča obširno s persekucijami nad Jugoslovani. Opozarja na dejstvo, da bo ostal kurz še dalje neizpremenjen. Jugoslovani pa reko lahko, da se ljudstvo s persekucijami ne da ukloniti, ampak ravno vsled njih jim je vzrastle pogum in ponos.

Vzlic vsem zlobnim govoricam hoče govornik konstatirati, da se ideja ujedinjenja Slovencev, Hrvatov in Srbov na podlagi samoodločbe v prosti državi v vseh plasteh jugoslov. ljudstva vedno bolj širi in poglablja. Govornik pchvali bosenske Srbe in Hrvate in Moham-dance, ki se kjub sistiranju ustave živahno zanimajo za jugoslovansko idejo.

Kar se tiče vlade, bo jugoslov. klub vsako vlado cenil po tem, kakoršno stališče zavzema napram osvoboditvi jugoslovanskega naroda izpod tujega jarma in bomo podpirali samo tisto vlado, ki nam bo prinesla kruh in svobodo. (Govorniku tovariši ploskajo.)

Proračun sprejet.

Dunaj, 26. julija. Proračun je sprejet z 216 proti 196 glasovom.

Cesar zaprisegel Hussareka.

Dunaj, 26. julija. Cesar je danes ob 9. uri dopoldne v Ekartsau zaprisegel novega ministrskega predsednika Hussareka.

Seidler načelnik kabinetne pisarne.

Dunaj, 26. julija. „Wiener Zeitung“ objavlja cesarjeva lastnoročna pisma, v katerih sporoča cesar grofu Polzer-Hoditzu, da mu podeljuje ob enem z ugoditvijo prošnje za začasno vpokojitev red železne krone I. razreda, ter da imenuje mesto njega za svojega kabinetskega ravnatelja dosedanjega ministrskega predsednika viteza dr. Seidlerja,

Čehi in Hussarek.

„Narodni Politika“ piše: Če bo poskušal Hussarek vladati po receptu Bethmann-Seidlerjevem, bo kmalu dogospodaril. V narodnostni državi se ne da vladati z 10 milijoni Nemcev proti 16 milijonom Nemcev. Tudi med Poljaki se je razvila struja, ki ni voljna pokoriti se protislavskemu poveljem dunajskih Vsenemcev. „Pravo Lidu“ piše, da je gotovo, da se protičeški kurz ne bo končal. Zato je vseeno, kateri biro-

krat bo Seidlerjev naslednik. Avstrijski državniki ne razumejo znamenja časa, ampak tiče do ušes v birokratskih formulah. Zato je Hussarekovo ministrstvo brzkone le prehodno.

Stališče Jugoslovanskega kluba. Jugoslovanski klub naglašja, da se njegovo stališče do vlade ni prav nič izpremenilo.

Zadnje carjeve ure.

„Az Est“ poroča iz Helzingforsa: Boljševiški organ „Pravda“ poroča: V imenu moskavske vlade je Trocki ukazal, naj carja prepeljejo v drugo ječo, ne pa da ga usmrte. Carja so odpeljali iz Jekaterinoslava. V novem bivališču je bil nanj izvršen brezuspešen atentat; takrat se je poročalo, da je bil car umorjen, kar pa ni bilo res. Ko so bili Čehoslovaki odbiti, so prepeljali carja zopet v Jekaterinoslav. Ko se je car tu nekaj dni nahajal, je sovjet odkril novo zaroto. Zato se je sovjet zopet obrnil na vlado v Moskvi, da dobi dovoljenje, da sme svobodno s carjem razpolagati. Ko pa na to ni bilo odgovora, so smatrali molk za dovoljenje.

Istočasno so se Čehoslovaki bližali mestu. Vodstvo rdeče garde je odkrilo, da je bilo več članov rdeče garde podkupljenih. Položaj je bil vnovič ogrožen, vsled česar je jekaterinoslavski sovjet sklenil carjevemu življenju napraviti konec. 16. julija zjutraj so se v rdečem avtomobilu pripeljali trije boljševiki pred carjevo ječo. Pod pretvezo, da morajo prepeljati carja v drugo ječo, kamor mu bo pozneje sledila tudi njegova družina, so ga posadili v avto. Car, ki je bil navajen, da se z njim tako postopa, je sledil tem trem možem.

Nekaj kilometrov pred mestom se je avtomobil ustavil na travniku, na katerem je 10 gardistov carja ustrelilo. Vse skupaj ni trajalo niti 10 minut.

Z druge strani zopet poročajo: Privata poročila iz Jekaterinoslava prinašajo sledeče podrobnosti o smrti carja: Dne 1. julija ob 5. zjutraj so carja zbudili in prišla je patrolja, obstoječa iz podčastnika in 6 mož. Pozvala je carja, naj se obleče, ter ga potem peljala v dvorano, kjer mu je sporočila sklep Rdečega terorja.

Carju je bil dovoljen po milosti odlog treh ur, da se more posloviti in ukreniti poslednje odredbe. Car je sprejel sklenjeno naznanilo popolnoma zbran in miren. Odvedli so ga nazaj v njegovo sobo. Eksekucija je bila dočuzena na 9. uro. V svoji sobi se je sesedel car na stol. Čez nekaj minut je zahteval duhovnika, ki je takoj tudi prišel. Po slovesu je car molil skupno z duhovnikom. Potem je pisal nekaj pisem.

Ob 9. uri so prišli ponj, da ga odvedejo na morišče. Car je skušal vstati, pa se od strahu ni mogel dvigniti. Duhovnik in vojaki so ga morali podpirati. Car je s trudom stopal po stopnicah nizdol in se je večkrat zgrudil. Da bi se držal pokonci, so ga naslonili ob kol. Hotel je še nekaj zaklicati in je dvignil roke, kar je počila salva in smrtno zadet se je zgrudil nekaj tako mogočni vladar.

Iz Moskve se še poroča: Sovjetska vlada je poslala v Jekaterinoslav preiskovalno komisijo, ki naj poizveduje o dogodkih izza umora bivšega carja, da proti krivcem nastopi sodnijskim postop.

Tudi o carici ni pravega glasu.

„Morning Post“, list angleških dvornih krogov, piše, da nimajo na carici prijateljskih dvorih že štiri tedne nobenih neposrednih poročil o bivši carici. List smatra skrbi za caričino usodo kot opravičene. Zadnje pismo carice je datirano s 15. junijem 1918.

Car je bil ustreljen s pritrdilom moskovskega sovjeta.

Hamburg, 25. julija. Iz zadnje številke lista „Pravda“ je razvidno, da je bil bivši car v Jekaterinoslavu s pritrdilom moskovske vlade ustreljen. Carja je rdeča garda ustrelila zunaj mesta, potem ko je moskovska vlada se pritrdilo izjavila. Trocki je bil začetkom proti temu, potem se je pa pridružil naziranju svojih tovarišev.

Zadušnice za carja. — Boljševiki motijo božjo službo.

Monakovo, 26. julija. „Münchener Zeitung“ javlja iz Stockholma: V nedeljo so skoro po vseh cerkvah v Petrogradu in Moskvi na besedo patriarha brali zadušnice za mrtvega carja. Skoro povsod so pa vdrli v cerkve boljševiki in so motili božjo službo.

Angleški kralj moli za carja.

London, 26. jul. Tu se je vršila za pokojnim carjem zadušnica, ki jej je prisostvoval kralj s kraljico.

Usoda Romanovih.

Ženeva, 26. julija. „Echo de Paris“ ima iz Petrograda, da so sovjeti v Petrogradu sklenili zahtevati od vlade sovjetov v Moskvi, da pospeši sodbo vseh politično udeleževanih se članov rodtine Romanovih. Enake sklepe so storili tudi sovjeti v Kronštatu in Tuli.

Nered v Rusiji.

Pariz, 26. julija. „Temps-u“ javljajo iz Moskve, da je položaj tam dan za dnevom bolj nesiguren. Tekom 10 dni je bilo izvršenih več nego 1000 aretacij. Vsi zaporji so prenapolnjeni.

London, 26. julija. (Reuter.) Japonska je sprejela predlog, da podpira Čeho-Slovake.

Moskva, 26. julija. Trockij je izdal naredbo, da se rdeča garda razpusti in da se ustanovi regularna armada.

Berolin, 26. jul. „Tribuna“ javlja iz Moskve, da je general Brusilov izginil. Obče je mnenje, da se je Brusilov kljub starosti in njegovi invalidnosti — saj so mu bili amputirali nogo — pobegnil v Vologda in od tam kam dalje.

Govori naših sovražnikov.

Amsterdam, 26. julija. (Reuter.) Vlada je priredila obed na čast kontrolorjem živil z Anglije, Francije, Amerike in Italije. Angleški kontrolor je izjavil, da se z racijoniranjem slanine sedaj preneha, ker je toliko rezerv, da dobi lahko vsak toliko množino slanine in šunke kolikor hoče. Lord George je rekel: Kar se tiče razgleda zaveznikov, mora povdarjati, da se vojna „U“ čolnov definitivno ponesrečila. Vendar mora svariiti in opozarjati k previdnosti. Amerika odpošlje vsak mesec stotisoč mož, za to pa je treba toliko ladijnega prostora, da če tudi Amerika in Angleška z vso naglico gradite nove ladje, je varčnost potrebna. Kljub dejstvu, da novi ladijin prostor presega izgube ladij, da dovoz vsak mesec raste, je treba varčevati z ladijskim prostorom. Vsak posameznik mora paziti na to, da pripomore k udaru, ki bo priboril svetu ali že naslednje leto ali pa v dveh letih prostost.

V svojem odgovoru je povdarjal kontrolor živil, da je preskrba z živili trajno zasigurana. Ni se treba preskrbljati za dalje nego za dve leti. A dveh letih bomo zmagali.

Ameriški senat in vojna.

Reuter javlja: Ameriški senat se je pečal v svoji zadnji seji z nemškim mirovnim programom. Senat vztraja pri tem, da morajo biti centralne države najprej odločitno poražene, predno je mogoče govoriti o miru.

Senator Lawis izjavi, da se Amerikanci od Nemcev ne dajo varati in da ne bodo okrepljevali nemške noči v Rusiji in na vzhodu. Nemčija namerava z velikansko močjo ogroževati ameriške interese na daljnem vztoku.

Sherman meni, da more priti do miru le po popolni zmagi, ki bo odstranila nemškega cesarja in njegove svetovalce.

Slovanska legija v Ameriki.

Washington, 26. julija. Wilson objavlja dodatek k zakonu o armadi, ki dovoljuje potomcem Slovanov iz Nemčije in Avstrije vstop v armado in sicer v posebno slovansko legijo.

Bavarski vojni minister za boj do zmage.

Monakovo, 25. julija. (K. u.) V današnji seji poslanske zbornice je izjavil vojni minister pl. Hellingrath med govornim sledeče: Konec boja še ni na obzorju. Boj se mora izbojevati, dokler ne bo štrta sovražnikova bojna volja in volja zmagati. Čim več zahteva od nas čas, tem bolj je treba razdirajoče odstraniti, v močni edinstvi držati skupaj in ustvariti jekleno roko, ki mora zadati še mnogo silnih udarcev. Brez optimizma, ki ne pozna meje, pa tudi brez slabotnega pesimizma glejmo v bodočnost. To smemo z veseljem upanjem in po pravici, če se spomnimo dosedanjih neprimerljivih dejanj naših čet in uspehov v ciljih izkušenege vodstva naše armade.

Mir še daleč.

Berolin, 26. julija. Antanta izziva v svojih odgovorih na zadnje izjave nemškega državnega kanclerja po odločitvi z orožjem. O mirovnih razgovorih tedaj za enkrat še ne more biti govora, temmanj ker odklanja antanta vsak politični sporazum. Zato morajo osrednje sile sovražnika popolnoma poraziti. To se pravi z drugimi besedami, da je mir še daleč. Na drugi strani pa nas bodo sedanji boji na zahodu vsekako približali k miru.

Zakaj je kapitulirala Romunija.

Ženeva, 26. julija. „Az Est-u“ pišejo, da se je Take Jonescu, ki je prišel v Pariz, izjavil sotrudniku „Le Journal-a“, da se je po odredbi nemških vojaških oblasti po Romuniji smel voziti samo v drugem razredu; le nemški oficirjem je dovoljeno porabljati vozove prvega razreda. On trdi, da je Romunija kapitulirala, ker se je 750.000 Rusov branilo še naprej bojevati, kar je tudi Romune oviralo pri vojevanju. Jonescu je izjavil, da je 100.000 Romunov umrlo za legarjem.

Po domovini.

V soboto ustavimo „Novice“ vsakemu, ki do tedaj ni plačal naročnine. Prosimo torej nujno vse, ki prejemale „Novice“, da naročnino takoj odpošljejo. — Vsak, ki prejema „Novice“, naj v teh dneh pridobi nekaj naročnikov!

Nezaslišana obrekovanja. Najnovejša številka „Domoljuba“ z dne 25. t. m. prinaša sledečo vest: „Deželni glavar dr. Šusteršič je pisal na visoko mesto neprijazno pismo o našem domačem strelskem polku št. 2. Polk je bil prestavljen iz Ljubljane, k čemur je brezdvoma „prijazno“ pismo dežel. glavarja precej pripomoglo.“ Nekaj opazk: 1. Ta vest je od začetka do konca zlobno izmišljena in zlagana; 2. očitek, ki ga vsebuje, je tako težak in odvažen, da si nalaga izvanredno moralno odgovornost, kdor ga ponavlja in vzdržuje; 3. ta očitek z ozirom na dane razmere spravlja v nevarnost življenje deželnega glavarja; 4. za to vest nima uredništvo „Domoljuba“ niti kakega dokaza, niti zadostnega razloga imeti to vest za resnično; 5. sestavljena je ta obdolžitve tako, da se obdolženi njej nasproti ne more vspešno braniti, ker se govori samo o nekem višjem mestu, tako da ni mogoče doprinesiti protidokazov; 6. pravi urednik „Domoljuba“ je stolni vikar Franc Zabret, ki naj po pravi storjeno krivico, če je ta notica prišla v list brez njegove vednosti.

Velika tatvina na ljubljanski pošti. Na ljubljanski pošti so našli vrečo v kateri so bila denarna pisma prerezano. Izpraznjeno je bilo neko denarno pismo. Tat je vzel 12.900 K. Policiji se je kmalu posrečilo dobiti tatu v osebi 16 let starega dečka Vinka Loboda, ki je pomagal na pošti.

Nezanesljivost pošte. Oprostitev zanesljivih poštinskih uslužbencev. Vodilni poštini krogi so često že izjavili, da je vzrok nezanesljivosti

sedanje pošte pomanjkanje skušenih in zanesljivih uradnikov. Da se to odpravi, zahteva javni interes, da se oprostite vpoklicani poštini sluge itd. Železnice so to že izvedle, le pri pošti se ne zgodi ničesar. Poštini ravnateljstvom je celo prepovedano take oprostite započeti. V tej zadevi je bila podana interpelacija na trgovskega ministra.

Idrijsko delavstvo dobi namesto 55 odstotkov draginjske doklade 85 odstotkov. Zboljšajo se tudi razmere glede dohoda kuriva, glede svečave in glede odprave sheme I.

Areatacija tržaškega odvetnika. Iz Trsta poročajo dunajskim listom, da so v Trstu radi političnih zadev aretirali odvetnika dr. J. pl. Favento, katerega so eskortirali na Dunaj ter ga ondi izročili vojaški oblasti.

Prvi odvetniški izpit v slovenskem jeziku. Javili smo, da sta odvetniška kandidata dr. Leopold Boštjančič in dr. Janko Olip pred tržaškimi višjim delničnim sodiščem napravila odvetniški izpit. Dogodek je pomemben tudi za slovensko javnost posebno zato, ker je bil to prvi odvetniški izpit, napravljen v slovenskem jeziku.

Pisateljsko podporno društvo v Ljubljani se je včeraj na občnem zboru prostovoljno razšlo. Glavnica 20.000 K se izroči „Slovenski Matiči“.

Vojaki so se stegli na Martinovi cesti v neki gostilni. Tudi zaboden je bil eden z bajonetom. Najhujšega razgrajča je odpeljala patrolja na vozu zvezanega. Ze večkrat so se v isti gostilni spoprijeli vojaki.

Mačjo godbo so uprizorili danes po Vodmatu ponočnjaki ob 2. uri ponoči. Ali je bilo to namenjeno vsem Anicam in Ančkam, to nam ni znano, vendar pa bi prebivalci rajši mir imeli kakor tako godbo.

Pri gasilni vaji se je ponesrečil 15letni fotografski vajenec Avgust Brändstätter. Zataknil se mu je prstanec leve roke v nek prstan s tako silo, da mu je prst odtrgalo.

Smrt. 25. t. m. je umrla Oblak Ana, žena sodarja na Vrhniki 7. — V Ljubljani je umrl c. kr. poštini kontrolor v p. Leopold Cvetnič.

Smrtna nezgoda. V Kresnicah se je ponesrečila 71letna Marijana Jelinkar. Padla je po stopnicah in se je tako močno pobila na glavo, da je čez eno uro umrla.

Nemci med seboj.

Dunaj, 26. julija. Danes popoldne sta se združili nemško nacionalna stranka in nemško nacionalno združenje tako, da so člani nemško nac. združenja z izjemo poslanca Lodymana vstopili v nemško nac. stranko, ki je sedaj najmočnejša stranka v „Verbandu“.

Lesna tvrdka Hudovernik v Radovljici.

Dunaj, 26. julija. Poslanci Marckhl, Hoffmann in tovariši interpelirajo zaradi lesnih dobav tvrdke Hudovernik v Radovljici. Interpelacija pravi, da je vlada prepusila tvrdki 125.000 kubikov lesa po 30 kron kubik postavljen do ceste za dobo 15 let iz gozdov v Boh. Bistrici, na Bledu in v Beli peči, torej za ceno, ki je mnogo nižja nego so maksimalne cene, dočim je ponujala koroška lesna družba po 35 kron za kubik in gozdu samo za 10 let. To pomenja veliko škodo za državo, ker znaša diferenca letnih 100.000 kron. Taka ugodnost se je dovolila gotovo le iz političnih ozirov.

Zato vprašajo: je li minister voljan celo za deva pojasniti in uradnike, ki so to zakrivil, primerno kaznovati?

Draginjske doklade za državne uslužbence.

Dunaj, 26. julija. Baron Hussarek je danes sprejel odposlanstvo državnih uslužbencev iz vseh dežel. Odposlanstvo je navedlo želje državnih uslužbencev in je zaprosilo, da se zakon glede draginjskih doklad in oskrbe državnih uslužbencev izpremeni v smislu resolucije, ki jo je sprejelo zadnje zborovanje na Dunaju. Ministrski predsednik je obljubil, da hoče še danes razpravljati s finančnim ministrom v smislu, da bo zakon glede draginjskih doklad še v tem zasedanju državnega zbora rešen.

Predloga glede naklonitev državnim uslužbencem se je v včerajšnji seji drž. zbora sprejela. Nadalje tudi od gosposke zbornice rešene predloge glede odškodnin civitnim osebam, ki so trpele v vojni.

Dunaj, 26. julija. Pri posvetovanju zasilne akcije v prid državnim uslužbencem, delavcem in upokojemcem izvaja finančni minister Wimmer, da se vlada zaveda, da je tudi še za nadalje potrebna pomoč državnim uslužbencem. On razumeva to vprašanje. Vendar pa ne gre puščati v nemar državno-financijskih vzrokov. On pripominja, da so prispevki za draginjo zahtevali enajststo milijonov kron, kljub temu pa je sklenila vlada, da dovoli za avgust zopet prispevek. Treba bo draginjske doklade drugače urediti in jih modificirati po številu članov rodovine in po plačilnih razredih. Vrhu tega so potrebni še enkratni prispevki med letom za obutev, obleko itd. Računsko bi znašali prispevki in doklade pri nekaterih skupinah 50 do 57 odstotkov.

Nemški kancler v Bruselju.

Bruselj, 26. julija. Centralni flamski dopisni urad javlja: Nemški kancler je obiskal Bruselj. Pri tej priložnosti je rekel guvernerju, da stoji, kar se tiče belgijskega vprašanja, na istem stališču, kakor njegovi predniki.

Štrajk v municijskih delavnicah na Angleškem.

Amsterdam, 26. julija. Londonski dopisniki amsterdamskih listov javljajo, da je v angleških municijskih tvornicah brzkone izbruhnil velik štrajk. To sklepajo iz različnih odredb angleškega municijskega ministrstva.

Finska proti Angliji.

Ženeva, 26. julija. „Secolo“ trdi, da je Finska napovedala Angliji vojno.

Huda kazen.

Ženeva, 26. jul. Francoski ministrski svet je sprejel zakon, ki določa za generale, ki so imeli pred sovražnikom hude neuspehe, kot kazen ječo od dveh do petih let.